

Telegraful Român

Organ național-bisericesc.

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe patru luni **30** coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul apare Marți, Joi și Sâmbătă

Corespondențe

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranțate se refuză. — Articole nepublicate nu se înșopâză.

Prețul inserțiunilor, după învoiașă**Abonamentele și inserțiunile**

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Metropolit Primat.

In vechiul regat din România este vacanț postul de metropolit primat. Doar înținta tuturor oamenilor de bine, dorința tuturor oamenilor cu tragerie de înimă către biserică strămoșească a fost și este și acum, ca starcea aceasta de lucruri să intemeze. Să se așeze pe scaunul vacanț de metropolit primat un bărbat cu autoritate și cu vază, ca biserică române ortodoxe să i-se dea linistea cuvînțiosă, posibilitatea de a-și împlini înalta sa misiune în sinul poporului și în viața de stat.

Viața statului nostru dela declarația unitrei păstorilor subjugate cu vechiul regat, viața statului România Mare, a avut în anul acesta 1919, multe momente de înălțare sufletească, multe momente de a manifesta în fața lumii trăinicia poporului român.

La momentele acestea, care repetă au fost multe — la lipsit total, a lipsit biserică românească, și a lipsit, cînd n'a fost metropolit primat, care să-și reclame locul cuvenit în manifestațiunile statului.

Noi cei de aici din Ardeal, dedăți a vedea pretutindinea bisericii, la locul de datorie, la locul de onoare, ce-i compete, de unde nu trebuie să lipsească, cu durere am vîzut această tristă stare, și durerea o am inecat în suflările noastre.

De un timp de vreme s'a vorbit, s'a scris, s'a străbătut prin ziare răsărit căte o notiță în legătură cu biserică.

Ca să se ia în combinație la postul de metropolit primat persoana cutare sau cutare, că postul acesta va fi ocupat. Atâtă și mai mult nu.

Ziarele din regat au adus eri și azi o șiră scurtă. Vorbește, că Mercuri în 18 Decembrie 1919 se ține o adunare legală a corporilor legiuitoroare spre a face alegera de metropolit primat.

O altă versiune vrea să știe, că guvern susține la postul acesta candidatura Preasfinției Sale Părintelui Miron din Caransebeș.

Poate pe cînd noi aici în Sibiu suntem pe hărtie slovele acestea la orele 3 după ameazi corporile legiuitoroare sunt întunite pentru o lucrare sfântă, alegera de metropolit primat.

După sfintele canoane alegera de metropolit o fac credințioșii aceleiași biserici.

Alegerea premerge privegherea de seara, vecernia, litia, utrenia, apoi sfânta liturgie cu chemarea Duhului sfînt.

Intru cît la alegera din vorbă s'au împlinit aceste condiții canonice, noi cei de aici nu putem săti. Nici aceea nu putem săti, dacă la acest act însemnat concurg numai credințioșii de ai noștri, sau alegeră e pusă pe alte temelii.

Mitropolitul Primat este cel dințâi chemat a supraveghia, ca în biserică să se observe ordinea canonica. Mitropolitul Primat este chemat să caute a asigura demnității acesteia stabilitatea, onoarea și stima ce i se cuvine.

Mitropolitul Primat este în primul loc chemat, să caute a stabiliza bazele canonice, ca demnitatea aceasta să fie ferită de valorile politicizării umărului vremelnic, schimbăcios și caprișios.

Noi cei de aici cu durere am vîzut, cum în raport a fost nesocotită demnitatea de mitropolit primat.

Ne aducem aminte cu durere de căzuț mitropolitului primat Ghenadie, că să numai vorbim de cele ce au urmat după acel caz. Cu căță patimă, cu căță șurință, cu căță necrucișare să s'precedă în acel proces, care nu a făcut nici un serviciu nici bisericii, nici guvernului, care l-a înscenat.

Ne aducem aminte cu ce aparăt mare să lăruim cu ocuaționarea aceluia proces.

Ne aducem aminte cum să invocăm sfintele canoane spre a justifica o asemenea porningă pătimășă.

Ne aducem aminte cum persoanele bisericești dela noi au fost luate și angariați cu fabricarea de brosuri spre a justifica procedura în contra mitropolitului primat.

Ne aducem aminte patima cu care a fost ridicat noaptea din locuință sa și sărăt la mănăstire demnitarii bisericești strigându-procurorul: Scoala-te călugările!

Ne aducem aminte cum noi cei dela «Telegraful Român» îngrijiti de soartea bisericii, ne-am ridicat glasul în contra procedurăi guvernului de atunci, contre-neominenii cu care trăcia capul bisericii, și am spus că o asemenea procedură la noi nu și-ar permite nici guvernul unguresc.

Ne aducem aminte, cum factori puternici au intervenit, și s'a restabilit ordinea în biserică, dându-se satisfacție și bisericii și persoanei luate la goană.

Demnitatea de mitropolit trebuie asigurată de valurile politicizării, și ea trebuie ridicată la nimbul ce i se cuvine.

Noi credem, tare credem, că săcânde se unificarea în cele administrative a tuturor bisericiilor din România-Mare, bisericii ortodoxe române i se va regula, asigura, garanta și norma locul onorific

ce i se cuvine, și în legătură cu aceasta se va da și demnității de mitropolit primat decorul vechiul, de care s'a bucurat.

Figurile strălucite ale mitropolitilor ierarhi ai Plaiurilor, cari au ilustrat tronul de mitropolit în Ungro-Vlahia, trei luminate înaintea ochilor noștri suflarești. Mitropolitii mari pe timpul catechismului calvin, mitropolitii pe timpul patriarhei bibliei, mitropolitii pe timpul Unirei, mitropolitii pe timpurile tipărirei cărților bisericești cu tipar românesc, toți aceștia ne vestesc zile mai bune, zile mai fericite pentru biserică română ortodoxă.

Păstorii ca cei din Evanghelie, în fruntea turmei cu toaletă răzămat pe canoanele bisericii noastre, asemenea păstorii voim să vedem în fruntea bisericii noastre.

Să căutăm și să ferim biserică de valurile patimilor îsvorâte din politicizanism.

Din parlament.

In sedința parlamentului dela 16 Decembrie a.c., Luni, s'a votat unirea păstorilor subjugate cu vechiul regat român.

Dominii miniștri Incluzet, Nistor și Stefan Pop cetese pe rând proiectele de lege pentru unirea Basarabiei, Bucovinei și a Transilvaniei dimpreună cu Banatul, Crișana și Maramureș la patria mamă.

La cetea fiecărui proiect toți deputații în piocele același în vîl manifestațiuni prezintă acestor acte istorice înaintarea parlamentului.

Intreagă camera a cerut din propria inițiativă urgență.

Președintele a suspendat ședința, iar deputații au trecut în secții.

Primul parlamentar al României-Mari vota tează Unirea.

Unirea Basarabiei.

La redeschidere di președinte dă cuvântul dlui V. Stroeșcu, raportor al proiectului de lege pentru unirea Basarabiei.

Di V. Stroeșcu citește raportul, care este primul de întraga Cameră cu vîl și îndelungă urale.

Di Președinte declară că «această aclamație jine loc de orice altă formalitate».

Di Stroeșcu să cîte apoi expunerile de motive, care conchide astfel: «În numele dreptății, cerem încorporarea Basarabiei la neamul românesc întrigăta».

După ce a dat cîte și proiectul de lege, di Vasile Stroeșcu a încheiat cu cuvîntele:

«Să fie într-un ceas bun și cu noroc! la care Camera a răspuns cu roptele de aplauze.

Di Iorga declară că consideră manifestația Camerelor, ca un vot unanim exprimat pentru unire.

Unirea Bucovinelor.

Di Dr. Reș face o expunere a fazelor prim care a trecut jara Bucovinei dela răpire până în prezent, stărnind asupra operei de cultură și re-

deseptare națională începută de cărturarii înaintă, care își găsește încoronarea în acul pe care parlamentul României marți îl consacră azi prin votul ei.

Citește raportul, expunere de motive și proiectul de lege, toate fiind întâmpinate de unanimitatea deputaților în picioare și îndelung aclamații.

Di Iorgu consideră aclamația Camerei ca un vot unanim al adunării.

Unirea Ardeleanului.

Di V. Goldiș raportor dă citire raportului, exprimând votul adunării pentru unire. Mari și vii aplauze au izbucnit din toate rândurile deputaților.

Da să dă apoi citire expunerii de motive și textului proiectului de lege pentru unirea la sănătatea patriei române a Transilvaniei smata de bagăția a neamului nostru, Banatului, Sătmăru, Crișanei și Maramureșul.

De remarcat este pasajul acesta din expunerea de motive: „Adunarea dela Aiba-lula proclamă dreptul inalienabil al României asupra înregulug Banat”, care este salutat cu nesfărăștie urale.

Voci: Trăiește Banatul întreg!

Di V. Goldiș: Prin aceste legi se întregesc legalmente toate revendicările românilor, A-esta unire de azi ne va da putință să reațimă integritatea revendicărilor noastre naționale.

Ențușiasmul Camerei și la paroxism.

Președintele consideră aclamația că exprimă votul unanim al adunării.

Sărbătorile în România Mare.

In ziua Dacia cetei, că luni în 16 Decembrie a. c. senatul român a lăsat poziție în fața sârbătorilor româneni.

Senatorial părțile protopop Nicolae Borzea dela Făgăraș a dat expresiunea turburării ce a produs în inimiile românilor ortodoxi hotărârea guvernului, ca oficialitatea întreagă să se serbeze anul nou după calendarul Gregorian. Cera ce guvernul să revină și să respecte legea strămoșască. Cuvintele acestea ale părțimilui protopop Nicolae Borzea au stârnit aplașege generale îndelungate.

Senatorul Victor Miclescu roagă să nu se facă o manifestație prîpîă, ci să se aștepte cu-vantul esplițiv al ministrului de culte.

Mitropolitul Moldovei protestează împotriva măsurilor de a se scrie anul nou înaintea Crăciunului îndată se străbate tradiția și dansul străvechiș. Regretă că domnul ministru să leste biserică la conflict cu guvernul. Așteaptă soția domnului ministru de culte Borcea, înainte de a-și spune cuvintele din urmă în această chiește.

La întrevînirea vicepreședintelui senatului discuțiunile se amână până la venirea domnului ministru de culte și instrucțione publică.

Alegerea metropolitului primat.

In ziua «Vîtorilor» astăzi în fața sârbătorilor mitropolitului primat următoarea notiță:

Alegerea mitropolitului Primat și a Episcopilor de Basarabia, Argeș, Huși și Valea.

Imediat după terminarea discuțiunii la Mesejă va fi convocat marele colegiu pentru alegeră. Mitropolitul și Episcopilor, spre a împlini vacanțele ce există în Biserica română.

Marele colegiu se va întînchi în sala adunării deputaților din palatul Ateneului și se compune din Mitropolitul, Episcopi și Arhierei, membri ai Sfântului Sinod, senatori și deputați.

Dintre senatori și deputați au drept de vot numai creștinii ortodocși. Catolicii, calvinii, mozaicii și cel de altă ritură, sau liber creștinilor n'au drept de votare.

După săvârșirea unui serviciu din lînă la catedrală mitropolitană, marele colegiu se va întînchi în sala Ateneului și va proceda la alegera unui mitropolit primat, unui arhiepiscop al Basarabiei și a căte unui episcop la Argeș, Huși și Valea.

Marele colegiu va fi prezidat de I. P. S. S. mitropolitul Vladimir de Repta al Bucovinei,

După cîte se spun, guvernul va susține candidaturile P. S. S. episcopului Dr. Miron Cristea la scaunul de mitropolit primat al României mari. P. S. S. episcopul Nicomedie la scaunul de arhiepiscop al Basarabiei, loc pe care îl suplineste de la realipirea acestei provincii la patria mamă.

Pentru celelalte locuri de Episcopi nu s'au fixat încă definitiv candidaturile.

Scrisoarea unui refugiat.

Era în preajma memorabilei zile de 1 Decembrie 1918, când pornește, reprezentanții judecătoriai Torontal, spre Alba-Iulia.

Ne-am întâlnit cu toții, și cei din Timiș și o parte din Caraș-Severin, – în Timișoara, pentru că să fulmim cînjeni în cugă și în simîjă spre Ardeal. Ce s'a întâmplat însă. Comanda sărbătorescă din Timișoara înțelegea cu perfidie Dr. Roth, conducătorul socialistilor de acolo, nu numai că ne-a împeiedat și făcut greutăți de a călători, ci pe unii ne-a dejunat, înțe alăi cu internat și malat. Între ei era și preotul cui vază Stana din Sarafola. Unii mai firești s'au strucrat cum ar putut, și totuș au izbutit să plece, pe altă linie, să că ajungă la întâi.

Ziua sfântă a trecut și noi ne-am întors în cei reținuți, – iarăși la veleire noastre, triști și abătuți.

Eu ce era să spun credincioșilor mei, că erau deja în curat cu însemnătatea zilei, – nu mă putut reține ca să nu mă plâng contra procedurei ilegitime a sărbătorilor, și să nu arunc căteva expectații la adresă lor, și să nu mă vașt și slătuse cu ceilălău trei colegi, și de zi, îmbărtășându-se și ambiciozându-ne unul pe altul. Aveam nădejdea și trăiam din ea că eu, iar când a ajuns și la noi hotărările aduse la Alba-Iulia, ne îmbrățișăm și ne sărătam unii pe alții, ca de ziua Paștelor, în piață, înaintea sfintei biserici, unde ne-am constituit în stat și gardă națională.

Zi după zi, săptămână după săptămână, și el, și noi, nu mai veneau, în schimb însă sărbători grăsuți și se leiau tot mai mulți, și șa ne-veneau poteci a cărui urmare a fost că eu, – dintr-o primă, – cu vîr-o căină tineră frunzătoare subfoliteri, am afiat de bine, ca într-o bună dimineață să o luăm spre Ardeal, unde ne alăum și acum, pentru că nu ne mai putem reîntoarce, fiind comună Torac dincolo de linia de-marcatională.

Acum, când se apropie sărbătorile Nașterii Domnului, și-mi aduc aminte, că anul trecut pe timpul acestei sărbători în cele mai mari speranțe, și că la Crișeni și în ajun colindătorilor pe lângă colindător obișnuitul nu a surprins și cu canticile «Venit vîțej și apărători ai ţării» și cu «Pe-al nostru steag», și că nu preolii popnemane la serviciul divin pe regale Ferdinand și «marele săt național», cugetuș meu și acolo, la el, la credincioșii mei, cărora atâtă le spuse-se de «România-mare» și înăpăritura idealului nostru. Și mi-se rupe înima de jale și durere, când în o scrisoare strcurătoare peste linia de-marcatională ca prin mînune, am cîști: «Părinte, acum să pomenește în sfânta biserică craiul sărbesc și scoliole île lor».

Sunt aici iarăși sărbătorile Crăciunului, și mă gândesc, că colindătorii care se vor mașca, că în biserică va fi momentul crățier, Peter, și Doamne ferește, străinături vor răspunde cu «Gospod! pomilio» (Doamne miluiește-ne) ca și oare săndu-se pe vremuri, în era slavă. Mi-se înțineă atunci totuș înaintea ochilor, văd pe bleșni credincioși și împătimiște.

Mă intorez apoi reculegându-mă și mă întrub, oare să nu îcăpătăm, cum merităm, întreg Banatul?

Trebue. Zic și eu cu apostolul dela margine, deputatul Banat-Comilogului Dr. Bacurescu, că și radical deună-ză glasul în cameră: «Nu lăsați astăzi să se îmbucăturășă Torontalul!» – Pie-vă milă de cei rămași dincolo!

Odorhei, Decembrie 1919.

Eugen Munteanu,
așesor orfanat.

Vorbă înțelepte.
Minciuni sunt cîte se judecă de multe ori.

Modificarea literelor fundaționale ale fundației „Gozsdă”.

In 22 Ianuarie (3 Februarie n.) 1920 se împlinesc 50 de ani de la moarteasă masrelui emerit Emanuel Gozsdă, fost avocat, apoi deputat deținut, după aceea comitet suprem al comitatului Caraș, și în timpul ultim Jude de curtea regescă ungură. Emanuel Gozsdă simțind că se apropie sfârșitul vieții, prin testamentul său din 4 Noemvrie 1869 a întemiat fundație numită după însemnul numelui său. Pentru administrație fundației a impunut o reprezentanță din mitropolitul și din toți episcopii ortodoxi români din Ungaria și Transilvania și din tot atât și peste numărul acestora încă trei bărbați civil români ortodocși, între care cel puțin unul din familia Poynár, dacă vor fi îndivizabili în aceea zi, în care a murit testatorul executor testamentari îndată cu lăsat rămasul în administrare, care au continuat-o până la 1 Octombrie 1870. Constituția reprezentanța acestei fundații în sensul testamentului, în 2 Maiu 1885 a statutori literile fundaționale pe baza dispozițiunilor testamentare al fundatorului.

In 21 August 1885 literile fundaționale Încuvîntăre, prin concluzor Nr. 249 al congresului național-bisericesc din 21 Octombrie 1878 și aprobat de Preavenerat Consistor mitropolitar din Nr. 32 M. din 1885, au fost înaintate înaintălui guvern spre întâiere.

Dominul ministru de culte și instrucțione publică, înainte de a le aproba, a făcut unele observări, și anume: că în loc de Ungaria și Transilvania să se zice numai Ungaria; să se eliminate dispozițiunile, după care capitatele fundației să pot eloca și la privați; și că stipendiul fundației nu pot studia în străinătatea săracie concesiunile prealabile a ministerului.

Președintele Preaveneratului Consistor mitropolitar din 30 Octombrie 1885 a făcut reprezentanța unui ministru de culte și instrucțione publică, care nu s'a abătut de observările săi.

In congresul național bisericesc din 1880 Preasfințitul Să Ioan Popaș, episcop ortodox român al Caraș-Severinului, a trăs atenționarea deputaților congresului la împrejurările, că prin modificările ministeriale să se altere volunta testatorului, iar deputatul congresual Vincențiu Babes a propus a se enunță, că congresul își rezervă a reveni la timp mai oportun asupra restricțiunilor făcute de înalțul guvern în privința stipendiilor pentru străinătate, precum și în privința celor lată, pe căle se abăt de textul testamentului. În urma acestora «congresul a lăsat acțiile aprobarile literelor fundaționale, notificată prin prescripția ministerială din 25 Noemvrie 1885 Nr. 45731 rezervându și a revenit la timp mai oportun asupra restricțiunilor făcute de înalțul guvern, în privința stipendiilor pentru străinătate, precum și în privința celor lată, pe căle se abăt de textul testamentului».

Având în vedere concluzori acesta congresul, timpul oportun, care a sosit, punctul și din testamentul fundatorului, în sensul căreia spăna cănd la naționul română se va înființa pe cale constituțională o corporație națională, o adunare națională, un congres sau *al coruționom*, reprezentanța fundației dă seamă despre aceasta numai publicului astfel, că ne terăndu-se suprainspeciunea regimului de stat societale să se decide judecătura publică prin foaia oficială ungură și prin trei locuri române mai răspândite, iară dacă naționul va căsiga o corporație organică autonomă, societalei se subșterne acelor corporaționii spre aprobare, după aceea se prezintă regimului de stat unguric, și în modul astăzi mai sus se dă publicitatea, și împrejurările, că pe 15/28 Decembrie a. c. e. convocat congresul național bisericesc în sesiune ordinără, ar fi de dorit, ca Marhilor Congres să modifice literile fundaționale ale fundației «Gozsdă» conform concluzorului congresului din 1880 susamintit și punctului și din testamentul fundatorului.

Prin acacea ne-am îndeplin o datorină sfântă față de memoria aceluia bătrân, care parte cea mai mare a avută a testat-o Bisericii ortodoxe române spre scopuri culturale.

Dr. Bucur Budagian,
preot ortodox român.

Chemarea de azi a bisericii.

Principala noastră preocupație, în aceste zile, trebuie să fie, ca să dăm poporului educație pe care săptămânitor nostru, de tristă memorie, în mod intenționat, să neglijăm. El își dăsără bine seamă, că victoria asupra noastră numai prin înălțarea culturii și-o pot asigura. Și dacă cu toate acestea, în buturul tuturor visiciunilor trecutului am rămas cecace suntem, în mijlocul atât de popoare străine, meritul este al bisericii, concrescute cu înșină flința noastră. Ori de căte ori noi și înaintașii noștri eram atacați, aveam refugiu în biserici. N-a fost lovitură dată bisericii, fără să se alarmeze întreaga suflare românească, și n-a fost lovitură dată românișmului, fără să se alarmeze bisericii.

Nată noastră și legea noastră, în ochii poporului nostru au fost toldeanice identice. Așa am fost noi, și aşa a fost lupta noastră: pentru neam și pentru lege.

De fapt chemarea bisericii și moralizeze, să nobilizeze pe om. Dar lupta noastră cu strelă și muri de oră era aşa de acela, că biserica era nevoie — lucru recunoscut de către conducătorii noștri — ca chiar jertindu-și interesele proprii, să fie națională, să fie păzitoarea românișmului.

Cu toate că azi situația e schimbată și chiar prentru de azi încolo biserica va trebui să-și revină la aderevăta orgașe, la moralizarea credincioșilor, nu va încea ca, împreună cu școala, să fie singurele instituții, cari să facă și se completeze educația poporului.

Încă privetește școala recunoaște, că se lucrează, cu mare zel și zor la Îndrepărtarea și punerea ei pe adrevalele baze și nu în nevoie, că nu este multă vreme se vor vedea și roadele.

Nu stăm tot așa și cu biserica. Ea nu se mai bucură azi de autoritatea cuvenită și nici nu i se mai poate destulă grije. Lucru curios: chiar Deși luptă, ce-a dată biserica și preoțimea pentru păstrarea neamului!, recunoaște de totă lumea românească și deși această luptă n-a fost dată de nici o altă instituție sau castă de funcționari, cu toate acestea, să se pare că nimă n-a ieșit așa de rău din răbdare ca chiar biserica și preoțimea. Imbogățirea, fără seamă, americanismul, socialismul, democratismul, rău interpretat și alte curente primejdiezoase rod la rădăcina bisericii și prin ea la înșină baza neamului.

Ei mai dureros, că se audă îci calea de oameni, ce se ţine cumini, că biserica și preoțimea noastră până acum s-a avut rol, pe care de azi încolo, statul însuși fiind național, nu și'l mai are și că serviciile religioase se pot, pe viitor îndeplini și de o preoție mai puțin cuațificată. Cu atât cuvință biserica de azi n-ar fi prea mare pagubă, dacă ar deveni pe viitor o biserică moartă, cam ca cea din vechiul regat. Nu și' să dea acești rătăciuni, că satele noastre chiar de azi încolo și mai alea și, în această epocă de tranziție, au nevoie mai mare decât oricând de preoți luminați și desinteresați, cari să fie în stare să plivească neghina, ce le-a copleșit și să le desvoalte și conducă în toate direcțiile.

Noi, popor la începutul dezvoltării și lipsit, în mare parte, de aderevătă conștiință, nu putem să ne asemănam cu Franța. Francezii sunt cel mai cult popor și până la oarecare grad, poate și cultura să împrumute moralitate. Luajă însă poporului nostru biserica și vezi vedea ce a mai rămas. Nemic. Un popor, care nu mai numără nimic.

In direcția aceasta să conlureze toți cei chemați. Nu că rolul bisericii și al preoțimii a încetat. Din contră. Să menținem biserica și preoțimea în rolul avut, în rolul de singuri conducători și educatorii firești ai poporului. Să ne dăm bine seamă. Nu putem da satelor noastre alt conducător, căci nu este altul, care prin funcționarea sa și prin situația sa, să fie așa de apropiat de popor și să fie de legătură de el și de interesele lui, ca preotul. Aceasta e să fie conștiința statului și a organelor sale și aceasta e să fie conștiința noastră a tuturor, cari ne interesează de educația poporului. Preot Alex. Popa.

Aviz.

Domnii care voiesc să ia parte la serbarele Asociației din 10 și 11 Ianuarie, c. st. n., binevoiască să se insinuă pentru încautare, la președintele biroului de încautare, avocat Ioan A. de Preda, Sibiu, strada Hecht Nr. 16, că mai curând,

Știrile zilei

Noul ministru de Internă Lupu a luat în primire apartamentul său Marii din săptămâna aceasta. Domnia Sa s'a întreținut cu directorii de serviciu și cu personalul superior.

Duminică trecută M. Sa Regele a asistat în biserică dela Pitar-Moși la slujba dumnezeiască.

Principesa A. S. R. Elisabeta a sosit în capitală Duminecu în trenul simplu însoțită de damele de onoare.

Miercuri marele colegiu electoral, compus din cameră, senat, sfântul Sinod și consistoriu s'a întrunit spre a face alegerea nouului mitropolit.

In Cluj s'a serbat în 11/23 Decembrie aniversarea intrării armatei române în Cluj.

Militar. Generalul comandant pentru trupele din Transilvania Mărdărescu a sosit el la Sibiu, și a fost primit cu toate onorurile cuveniente.

Examina. La seminarul arhiepiscopal s'au început examenele de corigență și cele particolare în 19 Decembrie a. c.

Anul nou. Anul nou civil s'a inaugurat după calendarul Gregorian. Sărbătorile noastre bisericești rămân a se înțelege neînăurate după calendarul Iulian al nostru bisericesc. Chestunea aceasta a ajuns și în senatul României în discuție, și a rămas să se asculte părerea ministrului de culte.

La «Reuniunea română de înmormântare din Sibiu» s'a fost primiți, cu taxe de 2 cor, pentru înscrise și cu căte 60 bani după membru-zbor de moarte ce se vor îlvădă în trei membri: următorii membri noștri: Ioan Kovácsch, văștilor și soția sa Terezia (Sibiu); Demetru Muñiușor Reciu și soția sa Hermina; vid. Evi Micu, iucătoare, Alexandru Crăciun, iucător și soția sa Maria (Sibiu); Petru Roșca, econ., Manol Roșca și Valeria Roșca fice de protopop, (Fizeș-Sân-Petru); Aron Orogone, paroh, (Poiana Marului) și soția sa Elena N. Popa; Iosif Brotes, paroh (Mateiaș), soția sa Plânu N. Roșca și ficea Iosif Aurelia; Ioan Patachi, inv. (Săcel), și soția sa Maria n. Platou; Ioan Floca, paroh, (Zlaagna), și soția sa Virginia n. Popa; Andrei Moldovan, paroh, (Hendrof) și soția sa Valeria n. Suciu.

Ajutoare statutară s'a plătit după membrul răposător: Maria Badu, Paraschiva Vintila, Frederica Roman, Savva Radu (Amnas), Ion Munteanu, Marina Serban, Osvârli Popianos, (Porumbacușul), Constantin Dimian, protopopbiser, (Brezoi), Varvara Catăciu, preoteasă, (Lisă), Eduard Molnar, (Boiu), Maria Cioran, Ana Speck, Ana Casoljan, Petru Rosca, protoiereasă, (Fizeș-Sân-Petru), Ana Theei, Teodor Radu și Elena Arpașan cu cari numărul membrilor răposaști din sămbătă Reuniunea a ajuns la 397. Membrii noștri se primesc la președintul V. Tordășan și la casaraură substitut Timot. Popovici, prot. sem-

Invalizi și orfani după invalizi. Direcționarea finanțării dispune, ca invalizi de răsboi și orfani de asemenea invalizi, pentru caru nu s'au asignat încă pensii sau ajutor de creștere, și cari încă n'au dat cereri în privința aceasta, sunt poftiți a da cerere, căci cu sfârșitul anului 1919 se sisteză ajutoarele provizorii de stat.

Magistratul.

Publicație. In 23 l. c. dimineața s'a aflat în gunoiul gării Brașov un băiat în etate de 2-3 săpt. mort. Băiatul pare a fi dintr-o familie cu stare mai bună și a fost aruncat în gunoiu afirmative de o femeie străină, rău îmbrăcată, care a venit dinspre Predeal și s'a deparăt spre Făgăraș.

Cine să fie ceva referitor la femeia și copilul din cheie, e invitat la înconștiințarea poliției de stat din Sibiu.

O interesantă ședință de hipnotism și telepatie.

Evoluția inteligenții omenești, în drumul ei spre adevar, ne desvăluie tot mai multe culturi ascunse în domeniul larg al cunoștințelor omenești. Unele din aceste descoperiri științifice, ca cele ce în hipnotism, telepatie, mno-mno-tehnica, ne duc până la hotările cele din urmă ale experienței omenești și în ele se simte, asenția reflexelor venite din altă lume, subtilitatea indefinită a forțelor cu care a înzestrat Dumnezeul pe om.

Cunoștințele de până acum, verificate cu experiențe noi și tot mai bogate se ca se fac mereu pe aceste teren, vor fi în stare, ca măno-pămă, să schimbe în mod similar felul cunoștințelor și vieții omenești. Nu ne este deci nici nouă îngăduiți, să bagatelizăm sau chiar să negăm caracterul serios al acestor cunoștințe și experiențe «misterioase».

Probă că se poate de convinsăgoare demonstra o putere spiritualnică și hipnotizantă și telepatie nu și doar prof. E. de Oyn în ședință să de alătări, ținută în fața unui public foarte numeros în sala teatrului orășenesc din Sibiu. D.ș. dispune incontestabil de o putere extraordinară de a ceta gândul altor persoane și de a executa ordinele ce i se dă de cineva în gând. Dupăcum a fost și găndirea comitetelor, mai mult sau mai puțin concentrată și lămurită, așa a fost și executarea acțiunii din partea telespatului, mai bine sau mai rău reușita. Ordinele ce s'au dat, în gând firește, de către unii comandanți mai confuși și sovânelici s'au rezfrânt asupra bumbacu mersal a experiențelor.

Operațiunile hipnotice ale lui de Oyn merită și ele o deosebită meninje. Ordinile date mediuile se prezintă ca tot atâta de imperativ, de la care vedeai bine că nu se poate sustrage.

Sugestiunile au fost dreptul frapante. Numai în fază din urmă a acțiunii hipnotice se incinge pară o mică luptă între hipnotizator și mediu, o mișcă Victoria, care se încăpățânează în calea impulsului mai departe și care în cele din urmă leș «victoriouse» din luptă cu măiestru supărăt.

Mai remarcăm ultimul debut al dinii profesor, descoperitor unei crimi imaginare din sala de teatru. Dânsul descoperi în căteva minute și-l conduse apoi pe scenă, pe assassin și pe complicit lui, arătând totodată și locul crimei, corpul delict, precum și modul în care a fost răpusă victimă.

Sedinta dinii profesor de Oyn, ținută în sală Societății orășenești orfanilor din răsboiu, a fost deci o importantă contribuție culturală și filantropică.

Extras din ordonația Nr. 21 și 25 (Modificată)

I. Vor fi considerați ca infractori:

1. Acei care fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comentă, în orce chip, stiri fie adrevarate, fie înimaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situație și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va juudeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi edvărșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

Nr. 72/919 paroh.

(408) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător al II-lea în anul hîrtuii Consistoriale Nr. 817* Sc. la școală confesională ortodoxă din Berivoi-midi proprietatea Flighig se publică concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt: În reg salarul legal cu adusele recerate precum și restul de curîr cerute dela stat.

Cel alăt este dator a doce elevii în Dum'cine și sărbătoare, cu același învățător, la biserică și a căzu în cel sf. liturgie.

Deritorii se acuza acest post să și înainteze în termenul prescris cererile înscrise cu documentele cerute oficiului protopresbiteral din Flighig.

Din sedința comitetului parohial, jîndă la 20 Decembrie 1919.

Mateiu Chiudea,

not. comitetului

Vasiliu Popa-Rădules,

paroh președinte.

Nr. 1007/919 am vizat:

Nicolae Borzeș,

protopop.

Nr. 398/1919

(410) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III Bulcium-Ibiza, protopresbiteral Abrudului, se publică la treilea concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele arteziane în coala B pentru întregirea doftalei dela stat.

Cei ce doresc a ocupa acest post să și înainteze petițiile instruite conform normelor în vigoare, în termenul arătat subsemnatului oficiu și cu prealabilă înlocuirea să se prezinte în vre-o Dumîneacă sau sărbătoare la biserică, ca să facă cunoștință cu poporul.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Abrudului, în conțelegeră cu comitetul parohial.

Abrud, la 24 luni 1919.

Petră Popovici,

protopresbiter.

Nr. 399

(404) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III-ă Tâmpa, în protopresbiteral Devei se acize concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonante în coala B pentru întregirea din partea statului a venitelor preoției.

Reflecțianii la acest post își vor înainta cererile susinute cu documentele de lipsă oficiului protopresbiteral a Devei în termenul deschis și cu observarea dispozitîilor regulamentare, se pot în vre-o Dumîneacă sau sărbătoare prezența și în parohie, la biserică spre a căntă predica, eventual a celebre.

Deva, la 15 Dec. 1919.

Oficiul protopresb. al Devei în conțelegeră cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,

protopop.

Nr. 398/919

(405) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului pe paroh în parohia de cl. III-a Certejul de sus în protopresbiteral Devei se acize concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonante în coala B, pentru întregirea din partea statului a venitelor preoției, având și casă parohială.

Reflecțianii la acest post își vor înainta cererile susinute cu documentele de lipsă oficiului protopresbiteral a Devei în termenul deschis și cu observarea dispozitîilor regulamentare se pot prezenta în vre-o Dumîneacă sau sărbătoare și în parohie, la biserică spre a căntă, predica, eventual și celebra.

Deva, la 15 Dec. 1919.

Oficiul protopresb. al Devei în conțelegeră cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre,

protopop.

Nr. 344/919

(409) 1—3

Concurs repetit

În urma ordinului Venerabilor Comisori Dincazean din Cluj cu datul de 5/18 Noem, 1919 Nr. 309 b/s se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție pentru postul vacanță de paroh din parohia de cl. II-a Jac., cu filiale Bred și Romița, aparținătoare trucheti Ungură.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonante în coala B, pentru congrău.

Reflecțianii vor avea să și înainteze petițiile de concurs împreună cu documentele cerute în termenul deschis subsemnatului, iar concurenții cu observarea prescrierilor din Regulamentul pentru parohi să vor înfățișa înainteaile sălegătorilor pentru a căuta resp. a oficiu și a evanđilă și a face cunoștință cu poporul.

Ungură, 8/21 Decembrie 1919.

In conțelegeră cu comitetul parohial din Jac.

Ioli Ghîrțură,

adm. protopop.

Nr. 365/919

(411) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul Ioan Botan din parohia de clasa III-a Blăniță, protopresbiteral Orăștie, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt să treia parte din toate venitile protecției fasonate la coala B, pentru congrău.

Concurenții să și astearne pe lângă parohul Ioan Botan din parohia de clasa III-a Blăniță, protopresbiteral Orăștie, să se prezinta în vre-o Dumîneacă sau sărbătoare pe lângă înlocuitorul protopresbiteral — la biserică — spre a căntă, celebra, predica și a face cunoștință cu poporul.

Orăștie, la 7/20 Sept. 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. român în conțelegeră cu comitetul parohial.

Vasile Domșa,

protopop.

Nr. 714/1919.

(397) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. I. Zărnești, protopresbiteral Branul, rămasă vacanță după parohul Ioan Dan, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonante în coala B, pentru întregirea dela stat.

Cererele de concurs, instruite conform normelor în vigoare se vor înainta subsemnatului oficiului protopresbiteral în termenul arătat, iar concurenții cu prealabilă înconștiințare a protopresbiteral, se vor prezenta în vre-o Dumîneacă sau sărbătoare în biserică, spre a căntă, celebra, cunoștință respective celebre.

Zărnești, în 25 Noemvrie 1919.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al trac. tului Bran, în conțelegeră cu comitetul parohial.

Ioan Hamșa,

protopopște.

Nr. prot. 564/919

(406) 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școală confesională ort. român din Zlega, protopresbiteral Agnita se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt:

1. 600 cor. anual deza comuna bisericescă, iar restul conform legii întregire dela stat.

2. Cuartier în edificiul școaliei și grădina preșcolară de lege.

3. Finid învățătorul ales obligat a face servicii și de cantor, pe lângă salarul învățătorului beneficia de remunerări și venitile cantorsale uzitate până acum.

Cererile de concurs cu documentele necesare să se astearne oficiului protopresbiteral din Agnita în termenul susinat.

Agnita, la 7 Decembrie 1919.

In conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean,
protopop.

Nr. 423—1919 prot.

(396) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa II-a Reteagdor, din protopresbiteral trucheti Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele impreunate cu acest post sunt cele fasonante în coala B, pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs să se înainteze în termenul deschis, la subsemnatul oficiu protopresbiteral instruite conform normelor în vigoare, iar concurenții după prealabilă înconștiințare a protopresbiteral truchet, să se prezinte în comună în vre-o Dumîneacă ori sărbătoare pentru a căntă, resp. a oficiu, cunoștință și a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, 2/15 Noemvrie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr. ort. român al trac. tului Sighișoara în conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 402

3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune în parohia de cl. II-a Felină în pretopresbiteral Cobâlnic, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziua „Telegraful Român”.

Emolumentele impreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitile din coala B, ce incung deza parohie.

Concurenții înainte de expirarea terminului de concurs, sunt îndatorati să se prezinta poporului la parohie și la biserică cântă și eventual cîrbașind spre a face cunoștință cu acesta, iar cererea de concurs în preșupună cu documentele necesare, să le înainteze în termenul preșupus oficiului protopresbiteral gr. ort. al Cahulului.

Din sedința comitetului bisericesc gr. ort. din Felină, jîndă la 17/30 Noemvrie 1919.

Ieronim Bozeș,
coad. ofic. protop. pres.
Ioan Buzetu,
notar com. bis.

Am vizat:

Oficiul protopresbiteral gr. ort. al Cahulului și Stena, în 7 Decembrie 1919.

Ieronim Bozeș,
coad. ofic. protopopște.

Nr. 8522 Bis.

(401) 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului de paroh la parohia de cr. de casă II (a doua) Roșia protopreb., Sibiu, în virtutea deciziei consistoriale din 29 Octombrie a. c. se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonante în coala B, înaintre dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare se vor înainta în termenul deschis oficiului protopresbiteral, iar candidații cu prealabilă învoare a protopresbiteral se vor prezenta în comună la biserică spre a căntă resp. a celebra și a face cunoștință cu poporul.

Rosia, din sedința comitetului parohial jîndă la 7 Decembrie 1919.

Ilie Sărătean,
pres. com. parohial.
Toma Benchea,
notar.

Nr. 439/1919.

Văzut:

Dr. Ioan Stroiaș
protopresbiter.